

БОДНАРЧУК ЛЕОНІД ІВАНОВИЧ

(13.01.1938–24.03.2015)

**УНІКАЛЬНА ЛЮДИНА,
ЯКА РОБИЛА ДОБРО НА ЗЕМЛІ**

Минуло вже п'ять років, як з нами не стало першого директора Національного наукового центру «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича», засновника музею бджільництва, члена-кореспондента НААН, професора **Боднарчука Леоніда Івановича**.

Ми не можемо не згадати все, що він зробив для бджільництва України, та про його нелегкий життєвий шлях.

Народився Леонід Іванович 13 січня 1938 року в с. Середня Кудеча Могочинського району Читинської області в сім'ї вчителя, який у роки сталінських репресій, за доносом, був заарештований, засуджений до 19 років та засланий до Сибіру.

У 1949 р. сім'я Боднарчуків, відбувши термін заслання, повернулася в Україну, на Житомирщину, де Леонід Іванович закінчив середню школу. У 1961 р. закінчив зоотехнічний факультет Української сільськогосподарської академії (нині – Національний університет біоресурсів і природокористування України).

Наукова діяльність Л.І. Боднарчука була розпочата в Інституті зоології імені І.І. Шмальгаузена, де з 1962 р. працював на посаді молодшого наукового співробітника. З 1969 р. – в Опорному пункті «Пуца Водиця» Української дослідної станції бджільництва на посаді старшого наукового співробітника, де підготував дисертацію на тему «Лётно-опылительная и сигнальная деятельность

некоторых рас пчёл в условиях теплиц», яку і захистив у 1974 р.

У 1974–1989 рр. – старший науковий співробітник Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена Національної академії наук України, завідувач лабораторії, відділу екології комах-запилювачів, заступник директора з наукової роботи Інституту зоології імені І.І. Шмальгаузена НАН України. Півтора року знаходився в експедиції на науково-дослідному кораблі «Академік Вернадський», пройшовши весь Індійський океан.

У 1989 р. главк науки Міністерства сільського господарства УРСР запросив Л.І. Боднарчука на посаду директора ще не існуючого тоді Інституту бджільництва.

Під Інститут було надано майже непридатне карантинне відділення Виставки досягнень народного господарства тодішньої УРСР. Тут, у фермах, розміщували тварин перед тим, як вони мали потрапити на ВДНГ. При облаштуванні території Леоніду Івановичу стало в нагоді і вміння малювати, і те, що розумівся на будівельній справі. Добре, що настав такий час, коли нічого не потрібно було погоджувати ні в райкомі партії, ні у виконкомі. Одну ферму відрізав, іншу вкоротив, упорядкував майдан на центральній садибі. Будівельні бригади шукав у Західній Україні, купував зерно і розраховувався з робітниками, їздив по селах, де були знайомі голови колгоспів, купував кури, яйця, щоб нагодувати робітників, бо зарплата «не світила» по пів року. До наукової співпраці залучив своїх колег з Інституту зоології, фахівців із бджільництва.

У 1992 р. Український науково-дослідний і технологічний інститут було перейменовано в Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича, який за короткий час став одним із найбільших у світі науково-дослідних закладів галузі.

У 2005 р. Указом Президента України Інституту бджільництва імені П.І. Прокоповича надано статус Національного наукового центру «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича».

10 років життя пішло на те, щоб поставити на ноги цей Інститут, де Л.І. Боднарчук, без перебільшення, днював і ночував, не нарікаючи на втому, перевантаженість, скрутні обставини, в які не раз потрапляв.

Згадуються його слова: «Мені в цьому Інституті все хочеться робити: взяти віник і підмести, встати о четвертій годині ранку, щоб покосити траву. Це мое життя. Я його люблю. Я навіть до людей ставлюся по-іншому, ніж ті директори, які приходять на все готове. Тут моя доля, моя надія, моя Україна!».

На території Інституту було створено і Національний музей бджільництва, який зараз має понад 2000 експонатів і є навчальною базою для ряду вузів м. Києва. Ним пишався не тільки директор – його творець, а й наукові працівники. Всі знають, що чимало експонатів роздобув, випросив, виблагав, викупив Леонід Іванович Боднарчук.

Головна «героїня» цього закладу, звісно, бджола. Це найяскравіше та найбагатше зібрання, що відображає історію бджільництва, винахідливий розум українських бджолярів.

Директором Національного наукового центру «Інститут бджільництва імені П.І. Прокоповича» Леонід Іванович Боднарчук пропрацював до 2012 р. Останні роки життя обіймав посаду радника при дирекції Інституту.

Теоретичні і практичні дослідження Л.І. Боднарчука були присвячені таким найважливішим напрямом галузі бджільництва, як племінне бджільництво, селекція, екологія, генетика та біотехнологія, апітерапія, контроль якості й сертифікація продуктів бджільництва.

Л.І. Боднарчук – автор 380 наукових праць, в т. ч. 10 монографій, 7 винаходів. Він – член редколегії журналів «Пасіка», «Український пасічник», «Трибуна» та головний редактор міжвідомчого тематичного журналу «Бджільництво».

Вчений користувався заслуженим авторитетом та повагою серед спеціалістів галузі. Його було обрано президентом Співки пасічників України, головою Національної асоціації «Укрбджолопром» та президентом асоціації апітерапевтів України.

Завдяки великій організаторській роботі Л.І. Боднарчука Україна має не тільки музей

бджільництва, а й професійне свято – «День пасічника» та Закон України «Про бджільництво».

У 1998 р. вперше в Україні проведено Конгрес бджолярських організацій країн Центральної та Східної Європи «Апіславія». На другому XVII Конгресі «Апіславія», проведеному в Україні в 2008 р., Л.І. Боднарчука обрано першим віце-президентом цієї організації. А з 2003 р. він став представником Генеральної асамблеї «Апімондія».

За наукове забезпечення галузі бджільництва Леоніда Івановича обрано членом-кореспондентом НААН і присвоєно звання професора Національного аграрного університету.

За досягнуті успіхи Л.І. Боднарчука нагороджено кількома урядовими нагородами, Почесною грамотою Президії НААН, а в складі колективу Інституту – Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. У 1998 р. йому присвоєно почесне звання заслуженого працівника сільського господарства України.

Боднарчук Л.І. – повний кавалер ордена «За заслуги».

Правду казав Левко Лук'яненко про директора Інституту бджільництва: «Це унікальна людина, яка немов та бджілка, робить добро на землі».